

*tai pateikiama kaip literatūros kūrinys
ir neskiriama niekam*

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTIJŲ PAŠTAS
PAŠTO VIRŠININKO KONTORA
MEMORANDUMAS

ETINIS KODEKSAS

1970 M. SAUSIO 1 D., NR. 7-42
LOS ANDŽELAS, KALIFORNIJA

Visų darbuotojų dėmesiui siūlomas pašto darbuotojų Etinis kodeksas, pateiktas 742-ajame „Pašto tarnautojo vadovo“ skyriuje, ir taisyklės, apibrėžtos 744-ajame „Darbuotojo elgesio vadovo“ skyriuje.

Pašto darbuotojai per daugelį darbo metų sukūrė gražią, iki šiol kitų piliečių nepranoktą ištikimos tarnystės savo šaliai tradiciją. Kiekvienas darbuotojas turėtų ypač didžiuotis šiomis pasiaukojamos tarnybos tradicijomis. Mes visi privalome įdėti savo indėlį, siekdami, kad pašto tarnybos ilgalaikė veikla būtų plėtojama ateityje ir pasitarnautų visuomenės labui.

Visas pašto personalas triūsdamas turi laikytis tvirtų principų ir būti visiškai atsidavęs visuomenės interesams. Pašto personalas privalo vadovautis aukščiausiais moraliniais principais, laikytis Jungtinių Valstijų įstatymų ir

Ryšių departamento taisyklių bei potvarkių. Privalus ne tik etiškas elgesys, pareigūnai ir darbuotojai turi būti budrūs ir vengti veiksmų, kurių padariniai galėtų kaip nors sutrukdyti atlikti pareigas. Pašto tarnyba turi išskirtinę privilegiją kasdien bendrauti su dauguma šalies piliečių ir daugeliu atvejų laiduoja tiesiausia jų ryšį su federaline vyriausybe. Kiekvienam pašto tarnautojui suteikta ypatinga galimybė bei atsakomybė triūsti garbingai ir laikytis principų, vertų visuomenės pasitikėjimo; šitaip skatinamas pasitikėjimas Pašto tarnyba ir visa federaline vyriausybe bei pabrėžiama jų svarba.

Visi darbuotojai privalo susipažinti su „Pašto tarnautojo vadovo“ 742-uoju skyriumi ir šiais straipsniais: „Pagrindinės etiško elgesio normos“, „Asmeninis tarnautojo elgesys“, „Politinės veiklos apribojimai“ ir t. t.

ATSAKINGAS PAREIGŪNAS

PIRMAS

1

12

Tai prasidėjo nuo klaidos.

Buvo Kalėdų metas, ir aš iš vieno įmetėjusio girtuoklio sužinojau, kad per Kalėdas paštas samdo net paskutinius latrus. Jis pats per kiekvienas Kalėdas tuo naudodavosi. Vėliau prisimenu tik sunkų odinį maišą ant nugaros ir neskubrų pasivaikščiojimą gatvėmis. „O darbelis nieko! – galvojau. – Lengvas!“ Iš pradžių gauni kvartalą ar du ir jeigu sugebi susitvarkyt, nuolatinis paštininkas skiria tau dar vieną. Jei ne, grįžti atgal valdytojo žinion, ir nieko daugiau nereikia daryti, vaiktai sau ir mėtai kalėdinius atvirukus į pašto dėžutes.

Manau, ėjo antroji mano kalėdinės chaltūros diena, kai bekaišiojant atvirukus pasirodė didžiulė moteris ir ėmė sekiot iš paskos. Sakau, didžiulė, nes jos papai buvo it arbūzai, subinė liulanti, tiesą sakant, visos reikiamos kūno dalys buvo didžiulės. Ji atrodė mažumėlį trenkta,

bet aš negalėjau atplėšti nuo jos akių ir man buvo į tai nusispjaut.

Ji visą laiką malė liežuviu, kol man pagaliau paaiškėjo: jos vyras – karininkas, tarnaujantis tolimoje saloje, o ji gyvenanti viena mažame nuošaliame namelyje, ir, ak, žinote, kaip liūdna.

– Kokiam dar namely? – susidomėjau.

Ji pakeverzojo adresą ant kažkokio popiergalio.

– Aš taip pat vienišas, – tariau. – Vakare kaip tik eisiu pro šalį ir mes aptarsime šią problemą.

Tuomet aš buvau sumetęs skudurus su viena šliundra, bet ji dažniausiai valkiodavosi nežinia kur, taigi paprastai būdavau vienas. Ilgėjausi tokio smagaus, vos apkabinamo užpakalio.

– Puiku, – tarė ji, – iki vakaro.

Vakaras pavyko. Ji buvo neprasta kekšė, bet kaip ir visos kekšės, po trečios ar ketvirtos nakties man nusibodo ir daugiau pas ją nebegrįžau. „Po velnių! – nesusilaikiau nepamanęs. – Tie paštininkai daugiau nieko neveikia tik mėto laiškus į dėžutes ir dulkinasi su visokiom paleistuvėm. Darbas kaip tik man. O taip taip taip...“

2

Taigi išlaikiau egzaminus, pasirodžiau medicinos komisijai ir tapau pavaduojančiu paštininku. Prasidėjo viskas lengvai. Mane paskyrė į Vest Eivono skyrių. Viršininukas buvo sukalbamas ir viskas ėjosi lyg per Kalėdas, tik

pasidulkint nebuvo su kuo. Kiekvieną dieną tikėjaisi, deja, bergždžiai. Slinkau iš kvartalo į kvartalą, neturėdamas net uniformos, tik kepurę. Dėvėjau savo kasdienius skudurus. Aš ir mano šliundra Betė taip baisiai lakdavom, kad nebuvo už ką pirkti drabužių.

Paskui mane perkėlė į Oukfordą.

Viršininku ten dirbo toksai kietasprandis, vardu Džonstonas. Jam reikėjo papildomų darbo rankų, ir aš greit supratau kodėl. Džonstonas mėgo dėvėti tamsiai raudonus marškinius – aiškus pavojaus ir kraujo ženklas. Mūsų buvo septyni pavaduotojai – Tomas Moto, Nikas Peligrinis, Hermanas Stratfordas, Rozis Andersonas, Bobis Hansenas, Haroldas Vailis ir aš, Henris Činaskis. Tarnyboje reikėjo pasirodyt penktą ryto, o aš buvau vienintelis mūsų komandos girtuoklis. Visada lakdavau iki vidurnakčio, nors penktą ryto jau turėdavau sėdėti priešais šviesų Džonstono veidą ir laukti, kol paskambins etatinis paštininkas ir pasakys, kad susirgo. Tie niekšai dažniausiai susirgdavo, kai pildavo lyg iš kibiro ar būdavo pragariškai karšta, arba po švenčių, kai skyrius būdavo užverstas paštu.

Skyrius aptarnavo 40 ar 50, o gal ir daugiau maršrutų. Ir visi skirtingi. Jų visų niekada neišmoktum, be to, pašta reikėdavo surūšiuoti dar prieš 8 ryto, kad sunkvežimiai spėtų išvežioti siuntas. Džonstonas jokių atsiprašymų neklausydavo. Išsiuntę žurnalus tuoj pat imdavomės savo maršrutų. Be jokių pusryčių, nors dvėsk gatvėje iš bado. Džonstonas buvo įpratęs pradėti skirstyti maršrutus pusvalandį vėluodamas: „Činaski, tavo maršrutas 539!“ – šaukdavo sukdamasis krėsele, šviesdamas savo raudonais marškiniiais.

Nors pradėdavome valanda vėliau, vis tiek turėdavome išnešioti paštą ir grįžti griežtai nustatytu laiku. O du ar tris sykius per savaitę, nusikalę ir visai užpisti, važiuodavome surinkti naktinio pašto. Grafikai buvo tiesiog juokingi, – taip greit net sunkvežimiu nespėtum. Turėdavai praleisti keturias ar penkias dėžes per pirmąjį pakrovimą ir kitąkart, plūsdamas prakaitu ir dvokdamas, grūsti likusį paštą į maišus. Dulkindavo tave nuostabiai. Džonstonas tuo pasirūpino.

3

Pavaduojantys paštininkai patys leido Džonstonui įvesti tokią neįmanomą tvarką. Negalėjau suprasti, kaip toks akivaizdžiai žiaurus žmogus galėjo užimti vadovaujamą postą. Etatiniams paštininkams buvo nuspėjaut, profsąjungos nieko neveikė. Taigi vieną iš laisvadienių trisdešimtyje puslapių aš surašiau savo mintis. Vieną kopiją išsiunčiau Džonstonui, o kitą nunešiau į Centrinę valdybą. Klerkas man liepė palaukti. Aš laukiau ir laukiau, ir laukiau. Pralaukęs valandą su puse buvau pakviestas pas mažą žilą žmogelį cigarečių pelenų spalvos akimis. Jis man net atsisėsti nepasiūlė. Ėmė rėkti man dar tik įžengiant pro duris:

- Tu ką, šunsnuki, pats protingiausias?!
- Prašyčiau jūsų nesiplūsti, sere!
- Vienas iš tų protingų šunsnukių, besišvaistančių protingais žodeliais!

Jis mojavo mano popieriais man po nosimi ir riaumojo:
– MISTERIS DŽONSTONAS – NUOSTABUS ŽMOGUS!

– Nebūkit kvailas. Visiškas sadistas, – bandžiau prieštarauti.

– Kiek laiko jūs dirbate pašto skyriuje?

– Tris savaites.

– O misteris Džonstonas dirba jau trisdešimt metų!

– Ir ką *tai* turi bendra?

– Kartuju: MISTERIS DŽONSTONAS – NUOSTABUS ŽMOGUS!

Vargšelis buvo pasiruošęs užmušt mane vietoj. Džonstonas jam nežmoniškai patiko. Gal kada net miegojo kartu.

– Gerai jau gerai, – tariau aš. – Džonstonas nuostabus žmogus. Pamirškim visą šitą mėšlą.

Išėjau pro duris ir pasiėmiau išeiginę. Neapmokamą, žinoma.

4

Po išeiginės, privalomą 5 ryto, aš jau sėdėjau savo vietoje. Džonstonas atsisuko į mane savo kėdėje – jo marškiniai ir veidas buvo vienspalviai. Nepasakė nė žodžio. Man buvo tas pats. Iki 2 ryto pyliau ir krušausi su Bete. Užsimerkiau ir atsirėmiau į sieną.

7 ryto Džonstonas vėl atsisuko į mane. Visi kiti pavaduotojai buvo gavę darbo arba išėję padėti į kitus skyrius.

– Viskas, Činaski. Šiandien tau darbo nėra.

Jis stebėjo mano veidą. Velniai rautų, man buvo visiškai nuspėjaut. Norėjau tik nusigauti atgal į lovą ir lūžti.

– Gerai, Stonai, – tariau. Skyriuje Džonstoną visi vadino Stonu, bet tik aš vienas darydavau tai atvirai.

Išėjau, užvedžiau savo griuveną ir skubiai grįžau pas Betę į lovą.

– O, Henkai! Puiku!

– Tu velniškai teisi, mažyt! – atsiliepiau, įsitaisiau prie jos šiltos sėdynės ir po 45 sekundžių jau miegojau.

5

17

Kitą rytą viskas vėl pasikartojo.

– Činaski, laisvas. Darbo tau šiandien nėra.

Taip tęsėsi savaitę. Sėdėjau ten kasdien nuo 5 iki 7 ryto negaudamas nė cento. Mane išbraukė net iš naktinės paimamos sąrašo.

Kol pagaliau Bobis Hansenas, vienas senesnių pavaduotojų, pasakė:

– Man irgi taip buvo. Tas gaidys bandė numarinti mane badu.

– Man vienodai. Šiknos aš jam nelaižysiu. Arba išeisiu, arba padvėsiu badu, koks skirtumas.

– Nebūtina. Yra vienas variantas. Užsuk kasvakar į Prel skyrių ir sakyk viršininkui, kad šiuo metu nieko neveiki ir gali užsiimti skubiom siuntom.

– Rimtai? Ir jokių problemų?